

บทความคาดการณ์การผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย (ลำไยภาคเหนือ ปี 2565)

ลำไยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ ปลูกกันมากในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย น่านและพะเยา จากข้อมูลสถานการณ์ด้านการผลิตลำไยของภาคเหนือ พบว่าตั้งแต่ปี 2560-2564 มีแนวโน้มพื้นที่ปลูกลำไยเพิ่มขึ้น โดยในปี 2560 มีพื้นที่ปลูก 1,451,714 ไร่ เป็น 1,655,036 ไร่ ในปี 2564 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.13 ต่อปี (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564) ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการเลิกปลูกไม้ผลอย่างเช่นลิ้นจี่ของเกษตรกรในบางพื้นที่ ส่งผลพื้นที่ให้ผลลำไยเพิ่มขึ้นดังข้อมูลข้างต้น

ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา คงปฏิเสธไม่ได้ว่าภาคเกษตรกรรมได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ “Covid-19” ไม่น้อย ทั้งด้านการปิดเมืองเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ทำให้ไม่สามารถกระจายผลผลิตได้ รวมถึงด้านการส่งออกที่มีขั้นตอนที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น (ที่มา: ฐานเศรษฐกิจ, 2564) แม้ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของ “Covid-19” จะดีขึ้นตามลำดับ แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์ด้านการผลิตและตลาดของสินค้าลำไย ซึ่งศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมและเผยแพร่ไว้ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกลำไยภาคเหนือ พบว่า

สถานการณ์ด้านการผลิตลำไยภาคเหนือ

- การผลิตลำไยของภาคเหนือส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตในฤดู โดยจะเก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนมิถุนายน - สิงหาคม โดยในปี 2565 นี้ คาดการณ์ว่าผลผลิตลำไยของภาคเหนือในภาพรวมจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็น 1 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (ที่มา: เชียงใหม่นิวส์, 2565) โดยเกิดจากปัจจัย ดังนี้
 - สภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็นในช่วงปลายปี 2564 ประกอบกับมีฝนตกลงมาอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ ส่งผลให้ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา แม้เกษตรกรจะลดปริมาณการใส่ปุ๋ยและพ่นสารเร่งดอกก็ตาม อย่างไรก็ตามในบางพื้นที่ก็ประสบปัญหาผลผลิตเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2565 ที่ผ่านมานี้ ซึ่งเกิดฝนตกหนัก พายุลมแรง

สถานการณ์ด้านการตลาดลำไยภาคเหนือ

- การขายผลผลิตลำไยของภาคเหนือส่วนใหญ่ยังคงเป็นรูปแบบเกษตรกรขายเองมากกว่าการขายเหมาให้แก่พ่อค้า โดยสัดส่วนพบว่าการขายแบบร่วง ยังสูงกว่าการขายแบบใส่ตะกร้า และยังพบว่าปัจจุบันเกษตรกรเริ่มหันมาขายเองผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้น
- ด้านการคาดการณ์ราคาขายผลผลิตลำไยในฤดูของภาคเหนือ พบว่า
 - การขายแบบร่วงจะมีราคาปรับลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยในช่วงต้นฤดูการเก็บเกี่ยว โดย ลำไยขนาด AA จะมีราคาประมาณ 15- 20 บาท/กิโลกรัม ขนาด A จะมีราคาประมาณ 7-13 บาท/กิโลกรัม และขนาด B จะมีราคาประมาณ 1-6 บาท/กิโลกรัม
 - สำหรับการขายแบบตะกร้าจะมีราคาปรับลดลงจากปีที่ผ่านมาเช่นเดียวกัน โดยจะมีราคาประมาณ 20-25 บาท/กิโลกรัม

จากการสอบถามความวิตกกังวลของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยภาคเหนือ โดยวิธีการสัมภาษณ์ พบว่าในปีนี้มีความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ด้านราคาผลผลิตลำไยที่คาดว่าจะตกต่ำลงเป็นอย่างมาก ซึ่งจะซ้ำเติมปัญหาต้นทุนการผลิตสูง และส่งผลให้เกษตรกรขาดทุน ซึ่งปัญหาต้นทุนการผลิต พบว่า ราคาปุ๋ย และสารพ่นเร่งดอก มีการปรับราคาสูงขึ้นกว่าเท่าตัว ส่งผลให้เกษตรกรปรับตัวโดยการลดปริมาณการใส่ปุ๋ยและสารพ่นเร่งดอกลง รวมถึงปัญหาต้นทุนอื่นๆ ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ในอนาคตอาจส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนตัดสินใจที่จะลดพื้นที่การผลิตลำไยลงเพราะไม่อาจสู้กับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและรายได้ไม่คุ้มค่ากับการผลิต

ในส่วนของการตลาดจำหน่ายผลผลิตลำไยในฤดูที่สำคัญของประเทศไทย ยังคงเป็นประเทศจีน เวียดนามและอินโดนีเซีย โดยนโยบาย “Zero-Covid” ของประเทศจีน ที่ยังคงเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าเกษตรโดยเฉพาะการขนส่งทางบก มาตรการดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อส่งออกผลผลิตลำไยของประเทศไทยอย่างแน่นอน

สำหรับข้อเสนอแนะในการเตรียมพร้อมแก้ไขปัญหาผลผลิตลำไยในปี 2565 นี้ ได้แก่ 1) ควรเร่งขยายตลาดส่งออกผลผลิตลำไยทั้งรูปแบบผลสดและอบแห้งไปยังประเทศคู่ค้าใหม่ๆ 2) ควรส่งเสริมการบริโภคภายในประเทศ และเร่งการกระจายผลผลิตให้รวดเร็วยิ่งขึ้น และ 3) ควรส่งเสริมการผลิตลำไยคุณภาพและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตลำไย 4) ส่งเสริมให้เกษตรกรขายสินค้าผ่านตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตลำไยได้มากขึ้น

อ้างอิง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, **ตารางแสดงรายละเอียดลำไย ปี 2564**, สืบค้นเมื่อ 1 – 5 มิถุนายน 2565

ฐานเศรษฐกิจ, **แก้ปัญหา ราคาลำไยตกต่ำ อย่างถาวร ต้องทำอย่างไร ?**, ปี 2564, สืบค้นเมื่อ 1-5 มิถุนายน 2565

เชียงใหม่นิวส์, การประชุมสภาอาชีพเกษตรกร (สอก.) และเครือข่ายเกษตรกรชาวสวนลำไยภาคเหนือ, **ชาวสวนลำไย หวังผลผลิตในฤดูหลัก ราคาตกต่ำอีกปี**, 2565, สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2565